

LOGEN TEATER

22. MAI

Kardemomyang

Cardamomyang

Kardemomyang

/Av Morten Traavik og ensemblet

Cardamomyang

/By Morten Traavik and the ensemble

LOGEN TEATER

22. mai kl 20:00

22 May at 20:00

Varighet: 1 time

Duration: 1:00

Thorbjørn Egner m.fl. and others tekst og musikk
lyrics and music

Morten Traavik konsept, regi og dramaturgi *concept, direction and dramaturgy*

Valnoir visuelt design og illustrasjoner *visual design and illustrations*

Thorbjørn Egner øvrige illustrasjoner *other illustrations*

Jørgen Træen lyddesign og teknikk *sound design and engineering*

Maria Dworak presentatør *presenter*

Musikkelever fra **Kum Song Middle School no 1, Pyongyang, D P R Korea** (Nord-Korea) *Music students from the Kum Song Middle School no. 1, Pyongyang, D P R Korea:*

Kim Jang Hyok trekkspill og vokal *accordion and vocals*

Kim Jin Hyok fiolin og vokal *violin and vocals*

Kim Ryong Jong trommer, janggo og vokal
drums, janggo and vocals

Ro Hyon Ok keyboard og vokal *keyboard and vocals*

Hwang Song Yon keyboard, perkusjon og vokal
keyboard, percussion and vocals

Jo Tok Song bassgitar og vokal *bass guitar and vocals*

Kim So Yong kayagum og vokal *kayagum and vocals*

Jong Chol Ho arrangør og musikk lærer *arrangements and music tuition*

Sanger Songs:

THORBJØRN EGNER (1912–1990):

Fra Folk og røvere i Kardemomme By *From When the Robbers Came to Cardamom Town* (1955)

Overture *Overture*

Kardemommensangen *The Cardamom song*

Politimester Bastians vise *Constable Bastian's song*

Kamomilla spiller *Little Kamomilla playing*

Papegøyen fra Amerika *The parrot from America*

Røvervise *The robbers' song*

Hurrasang for røverne *Hooray song for the robbers*

ANKA/FRANCOIS/REVAUX:

My Way

VITTORIO MONTI (1868–1922):

Csárdás

SANGER FRA NORD-KOREA SONGS FROM NORTH KOREA:

Ode to the Motherland

Our Thankful Sun

Pæktusan (Koreansk folkevises Korean Folk Song)

The General Riding on a White Horse

The Best Lovely Country

We like to be Embraced in Your Bosom Whenever We Meet You

We Have Nothing to Envy in the World

Urpremiere. Bestilt av Festspillene i Bergen

En samproduksjon mellom Traavik.Info og Festspillene i Bergen
World premiere. Commissioned by the Bergen International Festival
A co-production between Traavik.Info and the Bergen International Festival

Takk til Thorbjørn Egners barn for tillatelse til bruk av hans tekster og musikk, til Mary Sun Kim og Nikolai Johnsen for oversettelse og tolking.

Thanks to the heirs of the Thorbjørn Egner estate for permission to use his texts and music; to Mary Sun Kim and Nikolai Johnsen for translation and interpretation.

Kardemomyang

– en veiledning for besøkende

Den som kun tar spøk for spøk og alvor kun alvorlig, han og hun har faktisk fattet begge deler dårlig.(1)

La oss bli enige om de grunnleggende retningslinjene helt først: Forestillingen du nå skal ta del i er ikke en nyoppsetning av Thorbjørn Egners *Folk og røvere i Kardemomme By*. Den er både mye mer og mye mindre. Snarere kan man si at vi bruker ideer om og forståelser av ... *Kardemomme By* som et rammeverk, et drivhus, en petriskål, et reagensrør, et brohode å møtes eller frastøtes på, eller alt dette samtidig.

Forestillingen *Kardemomyang*, eller forestillingen og -er rundt *Kardemomyang*, er samtidig ett eneste og flere eksempler på *hyper-teater*:

Hyper, som i det opprinnelig gammelgreske prefikset «over-», «mer enn», «ekstrem» eller «hinsides», altså et slags *übertheater* hinsides de vanlige, normale, forventede og kanskje til og med holdbare rammene for ikke bare teatergenren, men også selve kunstbegrepet – likevel og fortsatt grunnfestet i teatrets teknikk, arbeidsmetoder og egenart. Som i *hyperthreading*-teknologien som gjør datamaskiner i stand til å utføre flere oppgaver på samme tid. Som i hypertekst eller HTML – en hvilken som helst nettartikkel med *hyperlenker* videre til andre artikler, websider, videoer og så videre. Hyperteateret finner ikke sted først og fremst foran et betalende publikum i teatrets svarte bokser eller kunstgallerienes hvite kuber. Det gjør likevel så absolutt bruk også av disse kunststrømmene som medier for de innøvde og reproduerbare delene av Den Store Forestillingen (ja, med stor F). Hyperteateret – Den Store Forestillingen – utspiller seg både innenfor og utenfor disse kunst-ige grensene *samtidig*, i den veven av geografiske, kulturelle, moralske og politiske gråsoner og grenseområder som vi kaller verden. En hyperteatralisk metode bygger med andre ord på den samme erkjennelsen som Shakespeare beskrev for over fire hundre år siden:

All the world's a stage, and all the men and women merely players.

Disse gråsonene og grenseområdene er det bare Hyperteateret og dets opphav Kunsten som kan romme, fordi tvilen, den indre selvmotsigelsen og flerstemtheten, flertyd-el-igheten, er kunstens egne adelsmerker. Monofonien eller monologen, det entydige budskapet,

utropstegnet, er ikke kunstens, men reklamens, underholdningens, politikken eller propagandaens kjennetegn. Derfor insisterer hyperteateret på flerstemtheten, spesielt når det stilles overfor politisk eller moralsk motiverte krav om å velge side, forklare farge eller gi entydige bruksanvisninger til «riktige» tolkninger. Ikke av vrangvilje eller et jålete ønske om å være sær, men fordi vi vil ha også din stemme med i koret – i polyfonien – av meninger og mening.

Valget av ... *Kardemomme By* som møteplass springer ut fra et ønske om å utfordre vårt norske «selv» gjennom å by frem våre nasjonalskatter og kulturelle DNA til en uviss skjebne i fremmede og antatt fiendtlige maktens hender. Men like mye er det ment å utfordre våre nord-koreanske gjester og observatører til et lekfullt blikk ikke bare på oss *gringos locos*, men også å kanskje se seg selv i våre pupiller, og gjerne med et lite glimt i øyet. En utfordring våre unge nord-koreanske gjester så langt har tatt på strak arm og med alltid like imponerende musikalske ferdigheter.

Den gledelig langvarige og massive forhåndsinteressen rundt *Kardemomyang*-prosjektet har blant annet anskueliggjort en utbredt oppfatning blant prosjektets kritikere i offentligheten om at jo mer alvorlig man er, jo mer rett har man. Vi sier tvert imot: Noen tema er for viktige og alvorlige til ikke å lekes med. Men derfor er det også alvor i vår lek i dag.

Velkommen til Kardemomyang!

Tekst: Morten Traavik

(1) Piet Hein: *Kumbels Gruk*

MORTEN TRAAVIK (f. 1971) er teater- og filmregissør, kunstner og forfatter. Han er utdannet ved GITIS, Moskva og Dramatiske Instituttet, Stockholm og har regissert og spilt ved en rekke norske og internasjonale teaterscener. Prosjektene hans har skapt oppmerksomhet og debatt langt ut over Norges grenser, deriblant *Miss Landmine* (2008), *Pimp My Aid Worker* (2010) og en pågående serie kulturelle samarbeider med nord-koreanske kunstnere og kulturmyndigheter. Traavik var i 2010 det norske Forsvarets første og hittil eneste artist-in-residence. Han bokdebuterte med reiseskildringen *Djevelen er en fallen engel* (2013) og spiller i høst rollen som forsvarssjef i TV-storsatsingen *Okkupert*. Han er også aktuell med den retrospektive solo-utstillingen *UKUNST* på Galleri 3.14 i Bergen gjennom hele festspillperioden. www.traavik.info

VALNOIR/JEAN-EMMANUEL SIMOULIN (f. 1979) er kunstner, bært i Paris. Arbeidene hans, som også inkluderer grafisk design for en rekke band innen blackmetal og industrirock som Ulver, Laibach og Watain, spiller gjerne på religiøse og totalitære elementer, voldelige narrativer og eksperimenter med menneskekroppen. Valnoir var medregissør på musikkvideoen til den nordkoreanske trekkspillversjonen av a-ha's *The Sun Always Shines on TV* og han designet cd-omslaget til *Take on US! – Pyongyang Gold Stars Play Great Popular Hits Vol. 1* (2013). www.metastazis.com

JØRGEN TRÆEN (f. 1973) er lydkunstner, komponist og musiker, også kjent under artistnavnet Sir Dupermann. Han er også en av landets mest brukte musikkprodusenter og har arbeidet med en lang rekke norske og internasjonale navn som Kaizers Orchestra, Datarock, Magnet, Sondre Lerche og Fjorden Baby!

KUM SONG MIDDLE SCHOOL No. 1: Den nord-koreanske staten legger stor vekt på utvikling av barn og unges musikalske talenter og ferdigheter, og har mange høyere læreinstusjoner med spesialisert undervisning i kunstneriske fag. En av de mest anerkjente musikklinjene i landet ligger ved Kum Song (no: Gullstjerne) Middle School (ungdomsskole) no. 1 i hovedstaden Pyongyang. Elevene kommer fra hele landet og bor ofte på skolens internat fra de er i 10–11-årsalderen. Tekniske ferdigheter, sterk selvdisciplin og kollektiv lagånd vektlegges ofte fremfor nytolkning og eksperimentering. Kunstneriske fag står også sterkt i vanlige skoler, og svært mange nord-koreanere spiller ett eller flere instrumenter og/eller har sangtrening med seg videre i livet fra skoletiden.

Forestillingen er muliggjort ved hjelp av DPR Korea Committee for Cultural Relations with Foreign Countries, som har ansvar for å organisere og underlette utveksling og samarbeid mellom Nord-Korea og andre land innenfor både kunst og kultur, akademia, sport og vitenskap.

Kardemomyang

– a visitors' guide

*Whoever only takes a joke as a joke
and seriousness only seriously,
has, in fact, understood both of them poorly.**

Let's agree on the basic rules at the outset: the performance you are about to participate in is not a new performance of Thorbjørn Egner's When the Robbers Came to Cardamom Town. It is both much more and much less. You could rather say that we use ideas about and interpretations of ... Cardamom Town as a framework, a glasshouse, a Petri dish, a test tube, a bridgehead to be attracted or repelled on. Or all of this at once.

The performance Kardemomyang – or the performance and performances around Kardemomyang – is at once a single example and several examples of hypertheatre:

Hyper, as in the original ancient Greek prefix meaning over, more than, extreme or beyond, denoting a kind of übertheatre beyond the usual, normal, expected and possibly even accepted framework not only for the genre theatre, but also for the very concept of art – nevertheless still grounded in the techniques, working methods and characteristics of the theatre. As in hyperthreading technology which enables computers to perform several tasks at once. As in hypertext or HTML, referring any web article with hyperlinks to other articles, websites, videos and so on. Hypertheatre does not primarily take place in front of a paying audience in theatres' black boxes or art galleries' white cubes. Nevertheless it certainly also makes use of these spaces as mediums for the rehearsed and reproducible parts of The Great Performance (yes, with a capital P). Hypertheatre – The Great Performance – occurs both inside and outside these art-ficial limits at one and the same time, in the eternal web of geographical, cultural, moral and political grey areas and border zones that we call the world. In other words, hypertheatrical method builds on the same admission that Shakespeare described over four hundred years ago: All the world's a stage, and all the men and women merely players.

These grey areas and border zones may only be encompassed by Hypertheatre and its ancestor Art, because doubt, the inner self-contradiction and polyphony, ambiguity and intelligibility, are the true hallmarks of art. Monophony or monologue, the unambiguous message, the exclamation mark, are not characteristics of art but of advertisement, entertainment, politics or propaganda. That is

why hypertheatre insists on polyphony, especially when facing politically or morally motivated demands to choose sides, explain colours or provide a user manual for 'correct' interpretation. Not from ill will or a pretentious desire to stand out, but because we also want your voice in the choir – in the polyphony – of opinions and meaning.

The choice of ... Cardamom Town as a meeting place arises from a desire to challenge our Norwegian 'self' by offering up our national treasures and cultural DNA to an uncertain fate in the hands of assumedly hostile powers. However, it is just as much meant to challenge our Northern Korean guests and observers to a playful glance, not only at us gringos locos, but also to see themselves reflected in our pupils, preferably with a twinkle in the eyes. A challenge that our young Northern Korean guests have so far taken in their stride, maintaining all the while their impressive musical abilities.

The gratifyingly massive long-term advance interest in the Kardemomyang project has amongst other things illustrated a common belief of its public critics that the more serious you are, the more correct you are. We say on the contrary: some topics are too important and serious not to be played with. That is why there is seriousness in our play today.

Welcome to Kardemomyang!

*Text: Morten Traavik *Piet Hein: Kumbels Gruk
English version: Roger Martin*

MORTEN TRAAVIK (born 1971) is a theatre and film director, artist and author. He trained at GITIS in Moscow and the Stockholm Academy of Dramatic Arts, and has directed and performed at numerous theatres in Norway and abroad. His projects have attracted attention and debate far beyond the Norwegian borders, including Miss Landmine (2008), Pimp My Aid Worker (2010) and a current series of cultural collaborations with Northern Korean artists and arts authorities. Morten Traavik was in 2010 the Norwegian Armed Forces' first and so far only artist in residence. His book debut came in 2013 with *The Devil is a Fallen Angel*, and in autumn 2014 he plays the part of the Head of Armed Forces in the television series *Occupied*. His retrospective solo exhibition *UKUNST (un-art)* will run at Galleri 3.14. in Bergen throughout the Bergen International Festival period.

VALNOIR/JEAN-EMMANUEL SIMOULIN (born 1979) is a Paris-based visual artist. His work, including graphic design for black metal/industrial bands such as Ulver, Laibach and Watain, oscillates between visually overloaded religious/totalitarian decors, violent narrative concepts and experiments involving the human body. Valnoir co-directed the music video for the North Korean accordion cover version of a-ha's The Sun Always Shines on TV and the CD cover art for Take on US! – Pyongyang Gold Stars Play Great Popular Hits Vol. 1 (2013). www.metastazis.com.

JØRGEN TRÆEN (born 1973) aka Sir Dupermann is a sound artist, composer and musician. As one of Norway's foremost music producers he has collaborated with numerous Norwegian and international celebrities including Kaizers Orchestra, Datarock, Magnet, Sondre Lerche and Fjorden Baby!

KUM SONG MIDDLE SCHOOL no. 1: The Northern Korean state places great emphasis on the development of young persons' musical abilities and talents, and has many tertiary education institutions specialising in artistic subjects. One of the most highly regarded music courses in the country is at Kum Song (now Golden Star) Middle (lower secondary) School no. 1 in the capital Pyongyang. The pupils come from all over the country, often living in school accommodation from the age of ten or eleven. Technical skills, strict self-discipline and a collective team spirit are often emphasised at the expense of innovative interpretation and experimentation. Aesthetic subjects are also given a prominent place in ordinary schools, and a very large proportion of Northern Korean adults play one or more instruments and/or have trained voices as a result of their time at school.

The performance is made possible through assistance from the DPR Korea Committee for Cultural Relations with Foreign Countries, which is responsible for organising and facilitating exchanges and collaboration between Northern Korea and other countries in the fields of the arts, academia, sport and science.

Frihet, likhet og brorskap

Hva er demokrati på norsk?

CHAGALL

Fredag 23. mai kl 17:00–18:00

Billett*:

Ordinær: 60

* Festivalpass: Gratis inngang ved ledig kapasitet.

Bjørn Hansen, kjent som nyhetsanker i NRK, spør om vi har fått «mer demokrati, mer åpenhet», om det er rom for forskjeller i Norge og hva forholdet vårt er til demokratiske verdier. Med Kåre Willoch, Morten Traavik, Christopher Grøndahl og Noor Jdid.

